



Statsforvalteren

i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus

Vår dato:

12.06.2026

Vår ref:

2026/20247

Deres dato:

27.04.2026

Deres ref:

NORCONSULT NORGE AS

Saksbehandler, innvalgstelefon

Eirik Gundersen, 32266631

Asker – Innspill til varslet oppstart av detaljregulering for produksjonsanlegg for eksplosiver i Asker kommune

Vi viser til deres oversendelse av 27. april 2026 hvor det varsles oppstart av detaljregulering for produksjonsanlegg for eksplosiver i Asker kommune med tilhørende forslag til planprogram.

Bakgrunn

Høsten 2024 lanserte regjeringen «Veikart for økt produksjonskapasitet i forsvarsindustrien». Veikartet presenterer regjeringens helhetlige plan for å utvikle og øke produksjonskapasiteten i norsk forsvarsindustri. Det følger av dette at økt produksjonskapasitet for militære høyeksplosiver er høyt prioritert av regjeringen.

Fra august 2024 til februar 2025 har Norconsult, Afry og Chemring Nobel utarbeidet en mulighetsstudie for å vurdere tekniske og kommersielle potensialer og utfordringer ved etablering av et nytt produksjonsanlegg for militære høyeksplosiver i Norge. Mulighetsstudien viser at to områder på Hurumhalvøya gjenstår som aktuelle alternativer for tiltaket basert på kriterier for egnethet og miljø. Disse områdene er i lokaliseringsvurderingen navngitt som «Sætre sør» og «Tofte». Forsvarsbygg vurderer at Tofte er det eneste relevante og realistiske tomtealternativet for videre utredning.

Regjeringen har besluttet at planarbeidet for et nytt anlegg for militære eksplosiver skal gjennomføres som en statlig reguleringsplan. Forslagsstiller for planarbeidet er Forsvarsbygg. Chemring Nobel er tiltakshaver. Norconsult AS er plankonsulent og vil gjennomføre konsekvensutredningen. Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD) er planmyndighet (jf. pbl. 6-4), og Forsvarsbygg har inngått en samarbeidsavtale med Asker kommune som sikrer kommunal bistand i planprosessen, med hensyn til plankapasitet og kompetanse.

Det går frem av varselet at formålet med planarbeidet er å legge til rette for etablering av et nytt produksjonsanlegg for militære høyeksplosiver. Prosjektets samfunns mål er å styrke NATOs forsvarsevne i krigstid, og derigjennom bidra til troverdig og effektiv avskrekking i fredstid.

E-postadresse:
sfospost@statsforvalteren.no

Sikker melding:
www.statsforvalteren.no/melding

Postadresse:
Pb 325
1502 Moss

Besøksadresse:
Moss: Vogts gate 17
Drammen: Dr. Hansteinsgate 9
Oslo: Stensberggata 27

Telefon: 69 24 70 00
www.statsforvalteren.no/os

Org.nr. 974 761 319



Planområdet er lokalisert ved Tofte i Asker kommune. Planavgrensningen omfatter et område som måler omtrent 15,3 km². Areal innenfor planavgrensningen er i hovedsak avsatt til LNFR i gjeldende kommuneplan. I tillegg omfatter området arealer avsatt til idrettsanlegg, andre typer anlegg (mottaksarealer til Lindum i Oredalen), LNFR spredt næringsbebyggelse (Rødbysætra), bebyggelse og anlegg, bebyggelse for offentlig eller privat tjenesteyting, næringsbebyggelse, sentrumsformål, blågrønnstruktur, bruk og vern av sjø og vassdrag med tilhørende strandsoner, småbåthavn og farleder.

Statsforvalterens rolle

Vi skal bidra til at planer ivaretar nasjonale og vesentlige regionale interesser innen landbruk, klima og miljøvern, folkehelse, barn og unges interesser, samfunnssikkerhet og gravplasser. Statsforvalteren skal arbeide for at Stortingets og regjeringens vedtak, mål og retningslinjer innen våre ansvarsområder blir fulgt opp i arealplaner.

Statsforvalterens innspill

Etablering av nytt anlegg for produksjon av eksplosiver reiser vesentlige spørsmål knyttet til flere områder der vi har et sentralt ansvar, blant annet naturmangfold, friluftsliv, klima og energi, jordvern, forurensning, samfunnssikkerhet og beredskap. Vi er positive til at planprogrammet peker på de viktigste statlige og regionale føringene. Dette tydeliggjør at føringene må bli satt i fokus ved utarbeidelsen av planforslaget. Vi mener også Forsvarsbygg har beskrevet utredningsbehovet på en tydelig måte.

Vi har nedenfor trukket frem noen forhold som vi ser det som særlig viktig at planarbeidet vurderer og ivaretar.

Naturmangfold på land

Vi legger til grunn at planarbeidet kan få betydelige virkninger for terrestrisk naturmangfold, både gjennom direkte arealinngrep og indirekte effekter som fragmentering, barrieredannelse og økt samlet belastning på økosystemene. Det er derfor avgjørende at naturmangfoldlovens miljørettslige prinsipper legges til grunn som premissgivende for hele planprosessen, jf. naturmangfoldloven §§ 8–12.

Vi mener planprogrammet i hovedsak identifiserer relevante problemstillinger. Vi mener likevel at kravene til kunnskapsgrunnlag, metodikk og bruk av resultatene i den videre planleggingen må presiseres og skjerpes bedre. Regjeringen har vedtatt norsk handlingsplan for naturmangfold i Meld. St. 35 (2023-2024) Bærekraftig bruk og bevaring av natur. Stortingsmeldingen slår fast at naturarealene er en begrenset ressurs, og det er behov for å sette en tydelig retning for å redusere nedbygging av naturarealer fremover. Regjeringen løfter videre frem prinsipper for bærekraftig arealforvaltning på land, som skal bidra til en samfunnsmessig gunstig og effektiv arealbruk. Bærekraftig bruk forutsetter at naturen tas vare på, ikke bare i form av verdifulle naturtypeforekomster, men også i form av sammenhengende natur.

Planområdet inneholder flere naturverdier som det er særlig viktig å forsøke å bevare i det videre planarbeidet. De viktigste verdiene er knyttet til områdets rolle som del av et større sammenhengende skoglandskap med relativt lav grad av tekniske inngrep. Slike sammenhengende naturområder har stor betydning for økologiske prosesser, arters bevegelsesmuligheter og langsiktig opprettholdelse av biologisk mangfold. Flere av skogområdene har naturnært preg og stedvis eldre skogstruktur. Slike skoger kjennetegnes ofte av høy strukturell variasjon og stabile



miljøforhold, og kan fungere som leveområder for et bredt spekter av arter, inkludert arter med høye arealkrav og rødlistede arter.

Videre vurderes myr- og våtmarksområder i og i tilknytning til planområdet som særlig verdifulle. Myr er blant de mest sårbare naturtypene og har stor betydning både for biologisk mangfold, vannhusholdning og som karbonlager. Inngrep i myr medfører ofte varige endringer i økosystemfunksjonene, og vi mener slike arealer bør unngås i størst mulig grad. Vi minner samtidig om pågående endring av plan- og bygningsloven § 1-8 med forbud mot nedbygging av myr, og at Miljødirektoratets tilråding er at forbudet også skal gjelde allerede vedtatte reguleringsplaner. Om lovendringen blir vedtatt og hva den endelige ordlyden blir, vet vi ennå ikke. Vi mener likevel det er verdt å merke seg at det kan bli vedtatt en endring av plan- og bygningsloven som gjør at gjennomføringen for deler av planen kan bli vanskelig.

For å ha et tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag er det svært viktig at det som del av planarbeidet skal gjennomføres nye og supplerende kartlegginger for alle områder som kan påvirkes av tiltak knyttet til etableringen av anlegget. Deler av planområdet er tidligere kartlagt i perioden 2003-2025, hovedsakelig sør for Rødbyveien og øst for Oredalen.

Innenfor planområdet er det registrert følgende naturtyper iht. Miljødirektoratets instruks:

- Hule eiker
- Rik edellauvskog
- Frisk lågurtedellauvskog
- Lågurteikeskog
- Gammel granskog med gamle trær
- Gammel granskog med liggende død ved
- Gammel furuskog med gamle trær
- Gammel furuskog med stående død ved
- Rikmyr
- Kroksjøer, flomdammer og meandrerende elveparti
- Åpen flomfastmark
- Kalkrik helofyttsump

Det er i tillegg registrert elvemusling i Sageneelva og Rødbyvannet, og i sjøen er det registrert ålegrassamfunn og bløtbunnsområder.

Flere av de registrerte naturtypelokalitetene er kategorisert med svært høy verdi, og det er derfor viktig å få frem planens virkning på naturmangfoldet. Det økologiske nettverket og sammenhengen mellom lokalitetene bør utredes og søkes bevart, og det bør utarbeides et arealregnskap for naturtyper, spesielt myr og gammel eller naturnær skog. Når det gjelder arter, er det høy sannsynlighet for å påvise rødlistede eller nær truede arter knyttet til gammel skog og død ved, særlig blant sopp, lav og insekter. Disse artsgruppene krever målrettet kartlegging og er ofte underrepresentert i tilgjengelige artsdata.

Planområdet har også funksjon som leve- og bevegelsesområde for vilt, herunder hjortevilt og skogsfugl. Økologiske funksjonsområder som trekkruter, beiteområder og sammenhengende oppholdsarealer er avgjørende for artenes livsgrunnlag. Tiltak som fører til økt fragmentering eller etablering av barrierer, for eksempel gjennom gjerder og infrastruktur, kan vesentlig redusere områdenes funksjon for vilt.



Samlet sett vurderer vi at de viktigste naturverdiene innenfor planområdet er knyttet til helheten i landskapet, herunder sammenhengende skogarealer, myr og økologiske funksjonsområder for vilt. Dette tilsier at det videre planarbeidet bør prioritere løsninger som unngår inngrep i disse områdene, i tråd med naturmangfoldlovens prinsipper om kunnskapsgrunnlag, føre-var og samlet belastning.

For å ivareta den landskapsøkologiske sammenhengen bør bebyggelse og infrastruktur konsentreres til allerede teknisk påvirkede arealer. Nye veier, tekniske installasjoner og bygninger bør lokaliseres og utformes slik at ytterligere fragmentering av sammenhengende naturområder begrenses. Overganger mellom utbygde områder og natur bør gis en gradvis utforming som reduserer kant- og forstyrrelseseffekter.

Vi vurderer at det er mulig å redusere negative konsekvenser for terrestrisk naturmangfold gjennom målrettede avbøtende tiltak, forutsatt at disse er tilpasset konkrete naturforekomster og gis bindende virkning i planen. Tiltakene må ses i sammenheng med tiltakshierarkiet der inngrep først skal unngås, deretter begrenses, og avbøtende og kompensierende tiltak kun vurderes der dette er nødvendig. For å sikre at de avbøtende tiltakene får reell effekt, bør de forankres juridisk gjennom hensynssoner og bindende planbestemmelser. Tiltak som legges til grunn i konsekvensvurderingene bør være tydelig kartfestet. Det bør også vurderes krav om miljøoppfølgingsprogram for anleggs- og driftsfase for å sikre at naturhensyn ivaretas i praksis.

Kort om hule eiker

Det er registrert en rekke lokaliteter med den utvalgte naturtypen hul eik innenfor planområdet. Utvalgte naturtyper er naturtyper som er gitt en særlig status gjennom forskrift. De er enten truet i Norge, er viktig for en eller flere prioriterte arter, er truet internasjonalt, eller har en vesentlig andel av sin naturlige utbredelse i Norge. Det skal tas særskilt hensyn til forekomster av utvalgte naturtyper. Før kommunen treffer en avgjørelse i saker som berører utvalgte naturtyper, skal konsekvensene av tiltaket eller virksomheten for naturtypenes utbredelse og tilstand klarlegges, jf. naturmangfoldloven § 53. En konsekvensanalyse må vurdere forekomsten(e) og også se disse i en større sammenheng, lokalt, regionalt og nasjonalt. Dersom det foreslås å gjøre inngrep i en utvalgt naturtype må det også vurderes avbøtende tiltak.

Hule eiker er gamle og store eiketrær som kan være hjem for opptil 1500 ulike arter. Den utvalgte naturtypen gjelder eiketrær som har en omkrets på 200 cm, samt eiketrær som er synlig hule og med en omkrets på minst 95 cm. Som en hovedregel bør man ikke tillate bebyggelse eller inngrep innenfor en buffersonen på minimum en og en halv kronediameter. Dette for å hindre skade på rotsonen. For å få et langt liv trenger eiketrærne stor plass til å kunne ekspandere i størrelse, både i krone, rotsystem og stamme. Videre må den ha plass til å dø sakte. I anleggsfasen kan eiketrærne bli påført vesentlig skade ved gravearbeider og ved kjøring med tunge anleggsmaskiner innenfor trekronens diameter/dryppsonen, og ved endringer i grunnvannsnivået. Reguleringsplanen må sikre at eikene beskyttes mot skade i anleggsperioden.

Kort om gammelskog

Det er registrert en rekke lokaliteter med gammel furuskog og gammel granskog innenfor planområdet. Gammelskog består av trær som ikke blir hogd, men som dør naturlig som en følge av sykdom, insektangrep, stormfelling eller av høy alder. Dette gir en skog med mye stående og liggende død ved i ulike stadium av nedbryting, som er livsnødvendig for en rekke arter. Ulike arter av insekt, sopp og lav er knyttet til ulike stadium av nedbryting av tre, fra gamle, levende tre med døde greiner, til stående døde tre av ulik alder, og tre som har gått over ende og er i ulike stadium av nedbryting.



Vannmiljø og naturmangfold knyttet til vann

Det er viktig at forslaget til planprogram fastsetter at vannmiljø og naturmangfold i vann skal være utredningstema. Planområdet omfatter og drenerer mot flere vannforekomster, både innsjø-, elve- og kystvannforekomster. De fleste av disse oppnår i dag ikke miljømålene etter vannforskriften og regional vannforvaltningsplan. Vi ber om at regional vannforvaltningsplan blir nevnt under overordnede føringer i planprogrammet.

Problemstillinger og utredningsbehov knyttet til vannmiljø er omtalt i planprogrammet. Vi viser til at ny aktivitet eller nye inngrep som kan føre til en varig forringelse av miljøtilstanden (for minst ett kvalitetselement eller for samlet tilstandsklasse) eller vanskeliggjøre oppnåelse av miljømål, vil være i strid med vannforskriftens bestemmelser om miljømål. Vannforskriften er en rettslig skranke og forvaltningen er forpliktet til å ikke tillate tiltak/arealbruk som fører til forringelse av miljøtilstanden. Det skal i utgangspunktet legges vekt på at unntaksbestemmelsen § 12 ikke kommer til anvendelse. I forslaget til planprogram nevnes spesielt utfordringen med høye tilførsler av nitrogen til Oslofjorden og at ytterligere utslipp må vurderes i sammenheng med eksisterende belastning og regjeringens mål om å redusere tilførselen av nitrogen. Vi viser til at Miljødirektoratet er myndighet for utslipp av prosessvann.

Planarbeidet må legge avgjørende vekt på gode løsninger for håndtering av overvann, og det er viktig at overvann er omtalt som et plantema. Åpne og naturbaserte løsninger må vektlegges, og avbøtende tiltak må sikre at avrenning fra planområdet ikke vanskeliggjør oppnåelsen av miljømål etter vannforskriften. Det må avsettes tilstrekkelige arealer for en god overvannshåndtering.

For å begrense uheldig avrenning må det også sikres tilstrekkelige buffersoner mellom tiltak og vassdrag. Det er viktig å ivareta eksisterende kantvegetasjon, og dersom det er mulig, også legge til rette for styrking og reetablering av kantvegetasjon der denne eventuelt er mangelfull i dag. Vi viser til *Helhetlig tiltaksplan for Oslofjorden* som presiserer viktigheten av gode, flersjiktete kantsoner. Kantvegetasjon har stor betydning for å redusere avrenning av partikler og annen forurensning, redusere fare for elveerosjon og ivareta habitatkvalitet for vannlevende organismer og naturmangfold langs vassdrag. Langs vassdrag med årssikker vannføring skal det opprettholdes kantvegetasjon, jfr. vannressursloven § 11. Statsforvalteren er myndighet, og eventuell fjerning av vegetasjon som kan redusere kantsonens økologiske funksjon, kan ikke gjennomføres uten at vi har gitt dispensasjon fra bestemmelsen. Vi ber om at vassdragsnære arealer, inkludert kantvegetasjon, avsettes til grøntstruktur på plankartet.

Planarbeidet må legge stor vekt på å unngå inngrep i vassdrag og sjø. Forslaget til planprogram omtaler verdifullt marint naturmangfold, blant annet ålegras og bløtbunnsområder. Vi viser til at Oslofjordplanen gir klare føringer om at det ikke skal gjøres inngrep i slike områder. Videre er det arter av regional og nasjonal verdi tilknyttet vassdrag, blant annet ål og elvemusling, samt en sjøørretbekk. Ut fra dette er det viktig at naturmangfold i vann er fastsatt om et utredningstema. Dersom ikke NVE konsesjonsbehandler, må eventuelle vassdragsinngrep behandles etter forskrift om fysiske inngrep i vassdrag, hjemlet i lov om laksefisk og innlandsfisk. Vi ber om at denne forskriften tas inn under rammer og føringer i planprogrammet.

Ut fra forslaget til planprogram vil tiltaket kreve betydelige vannmengder til prosessvann, kjølevann og brannvann. Innsjøer oppstrøms er nevnt som mulige vannkilder, og det er viktig at vannforsyning er omtalt som et plantema. Det skal i den forbindelse vurderes hvordan dette kan påvirke vannstand og hydrologiske forhold i berørte ferskvannforekomster, samt konsekvenser for økosystemer og



arter. Vi ber om at verdifullt naturmangfold blir tillagt avgjørende vekt ved valg av løsning. NVE er myndighet etter vannressursloven for uttak av vann.

I forslaget til planprogram nevnes også kjølevann. Vi vil i utgangspunktet anbefale at det ikke planlegges for kjølesystemer som fører til økt vannuttak eller varmeutslipp til vassdrag og sjø.

Avløp

I forslaget til planprogram er avløp nevnt som et aktuelt plantema. Her står det at området er definert som «spredt avløp» med lite eksisterende VA, og at de nærmeste fullverdige VA-systemene ligger ved Tofte og Holmsbu/Stranda. Vi viser til at reguleringsplanen vil føre til endring på avløpssituasjonen med hensyn til mengde og sammensetning av avløpsvann. Det må derfor redegjøres for kapasitet på renseanlegg, pumpestasjoner og ledningsnett.

I den forbindelse må det også vurderes hvorvidt planlagt utslipp av avløpsvann fra planforslaget, vil være mulig uten å forringe resipientenes miljøtilstand, eller vanskeliggjøre oppnåelsen av miljømålene.

Det er en grunnleggende forutsetning for helse, miljø og sikkerhet å ha en velfungerende infrastruktur for vann og avløp. Nye utbygginger må ikke skje i områder uten tilstrekkelig avløpskapasitet, eller på bekostning av tiltak satt i verk for å sikre at kommunen driver i tråd med krav for avløp gitt i eller i medhold av lov. Forurensningsregelverket og plan- og bygningsloven § 27-2 setter skrankene for dette. Det vil være i strid med forurensningsloven § 7 dersom avløpsvannet fra den nye bebyggelsen tilknyttes et avløpsanlegg som ikke overholder krav i tillatelse eller forurensningsregelverket.

Vi ber derfor om at det redegjøres for følgende i planforslaget:

- Hvilket avløpsrenseanlegg skal motta avløpsvannet fra planlagt utbygging?
- Hvilken tettbebyggelse (jf. definisjonen i forurensningsforskriften §11-3 bokstav k) er utslippet del av?
- Hva er utslippets størrelse i pe BOF₅?
- Hva er tilstanden og kapasiteten på avløpsanlegget (avløpsnett og renseanlegg) som avløpsvannet skal føres til?
- Overholdes gjeldende utslippstillatelse for avløpsanlegget og øvrige krav som følger av forurensningsregelverket i dag?
- Hvilken betydning vil økt påslipp ha for driften og kapasiteten til avløpsanlegget?
- Vil økt påslipp til avløpsanlegg medføre økt fare for forurensning av resipient?

Vi anbefaler at de ovennevnte forholdene vurderes i en overordnet vann- og avløpsplan (VA) som følger planforslaget på høring. Vi presiserer at hensikten med en VA-plan skal være å sikre at avløpsvann som oppstår i forbindelse med planforslaget blir miljømessig forsvarlig håndtert og ikke skaper fare for forurensning eller forringelse av vassdrag.

Anleggsarbeid

Vanlig forurensning fra midlertidig anleggsvirksomhet er i henhold til forurensningsloven § 8 første ledd punkt 3 tillatt uten behov for særskilt tillatelse. Medfører anleggsdriften en forurensning som må karakteriseres som ikke normal i forhold til art og omfang, kreves en tillatelse etter forurensningsloven § 11.



Det må utarbeides en miljørisikovurdering knyttet til anleggsarbeidene. Denne vil danne grunnlaget for Statsforvalterens vurdering av om det er behov for tillatelse. I miljørisikovurderingen må forurensningene vurderes i størrelse og type, og ses i sammenheng med resipientens sårbarhet og naturverdier i og ved tiltaksområdet. Miljørisikovurderingen skal også ta hensyn til om det finnes annen forurensning og andre påvirkninger som er med på å øke den samlede belastningen på vannforekomstene og naturmangfoldet. På bakgrunn av miljørisikovurderingen må det utarbeides en handlingsplan som beskriver hvilke tiltak som skal iverksettes for å redusere forurensning til vannmiljøet, samt tiltak for å begrense negative effekter på naturmangfold.

I den forbindelse vil vi også spesielt vise til at avrenning av nitrogenforbindelser knyttet til eventuell sprengning og håndtering av sprengstein er en kjent problemstilling ved anleggsvirksomhet. En forutsetning for at Statsforvalteren kan gi tillatelse etter forurensningsloven er at avrenning av nitrogenforbindelser og annen forurensning fra planområdet ikke medfører forringelse av tilstanden eller vanskeliggjør oppnåelse av miljømålene i berørte vannforekomster. Denne type vurderinger må gjennomføres tidlig i prosjekteringen av tiltaket, og tas med videre i planleggingen av anleggsarbeidene, og må legges til grunn for hvilke avbøtende tiltak som må gjennomføres for å sikre ivaretagelse av vannforekomstene og at tiltaket ikke er i strid med vannforskriften.

Som nevnt er Statsforvalteren i utgangspunktet forurensningsmyndighet for utslipp fra midlertidig anleggsvirksomhet, og dersom det skulle bli aktuelt å etablere egne renseløsninger for tunneldrivevann med videre utslipp til resipient(er), så vil trolig Statsforvalteren måtte behandle en slik søknad etter forurensningsloven. Vi minner likevel om at dersom det legges opp til å slippe tunneldrivevannet på eksisterende renselanlegg med utslipp til Oslofjorden som allerede er regulert i tillatelse fra Miljødirektoratet (2011.0166.T, sist revidert 29.11.24), så må dette avklares med Miljødirektoratet.

Samfunnssikkerhet og beredskap

Plan- og bygningsloven § 4-3 stiller krav til utarbeidelse av risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS-analyse) ved utarbeidelse av planer for utbygging. Formålet med ROS-analysen er å vise alle risiko- og sårbarhetsforhold som har betydning for om arealet er egnet til utbygging, og eventuelle endringer i slike forhold som følge av planlagt utbygging. ROS-analysen skal bestandig basere seg på oppdatert kunnskap. Ved identifiserte risiko- og sårbarhetsforhold skal det gjøres tiltak i planen. Dette kan gjennomføres ved planleggingsvirkemidler som arealdisponering, hensynssoner og planbestemmelser. Reell fare skal avklares på siste plannivå, og ikke utsettes til byggesak.

Kravet til ROS-analyse er uavhengig av krav til konsekvensutredning (KU) i plan- og bygningsloven § 4-2. Funn fra ROS-analysen skal innarbeides i KU under temaene *ulykke og beredskap*, samt *virksomheter som følge av klimaendringer, herunder risiko ved havnivåstigning, stormflo, flom og skred*. Det er viktig å se sammenhengen mellom ROS-analysen og konsekvensutredningen.

Produksjonsanlegget for eksplosiver vil kategoriseres som en storulykkevirksomhet, og etableringen skal samtykkes av Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB). Det beskrives videre at det skal fastsettes hensynssoner og bestemmelser for nytt produksjonsanlegg. Vi vil i den sammenheng påpeke at anlegg for og produksjon av eksplosiver, både over og under storulykkemengde med tilhørende hensynssoner, ikke bør gjøres allment tilgjengelig i kommuneplanens arealdel eller andre plankart. Hensynet bør løses uten at det blir offentlige hensynssoner for anlegget. Dette er anbefaling fra DSB.

Som kunnskapsgrunnlag oppfordrer vi til å bruke følgende:



DSB sine veiledere:

- [Samfunnssikkerhet i kommunens arealplanlegging \(2017\)](#)
- [Havnivåstigning og høye vannstander \(2024\)](#)
- [Klimahjelperen \(2015\)](#)
- [Sikkerheten rundt storulykkevirkosomheter \(2016\)](#)
- [Kunnskapsbanken kart](#)

Andre nyttige veiledere:

- [Samfunnssikkerhet i planlegging og byggesaksbehandling. Rundskriv H-5/18 \(KMD, 2018\)](#)
- [Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2023-2027 \(KDD, 2023\)](#)
- [Byggteknisk forskrift med veiledning](#)
- NVE sine hjemmesider, spesielt om [naturfare](#) og [arealplanlegging](#), samt [NVE Atlas](#).

Perimetersikring

Det kommer frem av oversendelsen at fabrikkområdet skal sikres i henhold til krav forankret i Forskrift om sivil håndtering av eksplosjonsfarlige stoffer og Lov om nasjonal sikkerhet. Dette innebærer at områdesikring må etableres med en betydelig avstand til produksjonsanlegg og lagerfasiliteter, inkludert et belte som er ryddet for vegetasjon, dobbel inngjerding og systemer for overvåkning.

Vi har forståelse for behovet for sikring, men ber om at nødvendig omfang ses opp mot natur- og friluftsverdiene i området. Ved valg av lokasjon for anlegg og infrastruktur, er det viktig at perimetersikringen inngår i vurderingen av hvilke områder som er egnet, sett i forhold til potensiell nedbygging av verdifull natur, økologiske funksjonsområder og barrierevirkninger.

Storulykkevirkosomhet

Det kommer frem av oversendelsen at det ønskes å se på muligheten for å ta i bruk det eksisterende kaianlegget på Tofte til å skipe ut produksjonsvarer. Asker kommune har hatt dialog med DSB over flere år om utviklingen av industriområdet ved kaianlegget i områdereguleringen for Tofte sentrum nord/Tofte industriområde, der det også er tilrettelagt for storulykkevirkosomhet. Konsekvensen av en uønsket hendelse i dette området vil kunne være store da området ligger tett på bebyggelse, med blant annet boliger, skole og idrettsanlegg. Denne risikoen må man være bevisst på i planprosessen dersom det skal tilrettelegges for transport fra produksjonsområdet til kai gjennom dette området. Mulige konsekvenser og spredningsfare må belyses i ROS-analysen som utarbeides, og må eventuelt følges opp med nødvendige tiltak i planen. Det er DSB som må vurdere og ta den endelige avgjørelsen om tiltaket har en akseptabel risiko.

Klimagassutslipp og energi

Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2023-2027 og Statlige planretningslinjer for klima og energi fremhever viktigheten av å ivareta karbonrike arealer. Karbonrike arealer er arealer med stor evne til lagring av karbon gjennom fotosyntese, som skog, jordbruksareal med organisk grunnforhold, torvmark, myr, tidevannssump og andre typer våtmark. Endring og nedbygging av karbonrike arealer vil ofte gi store klimagassutslipp, og vil samtidig redusere muligheten for fremtidig opptak av CO₂. De største utslippene kommer fra nedbygging av myr og skog med høy bonitet, men nedbygging av andre karbonrike arealer vil også kunne gi betydelige utslipp. Karbonrike arealer har i tillegg en vesentlig rolle i klimatilpasningsarbeidet som flomdempere, erosjonssikring og for rensing av vann, og er svært viktige for naturmangfold og friluftsliv.



Innenfor planavgrensningen er det et stort omfang av karbonrike arealer i form av myrområder og skog med høy bonitet. En del av disse sammenfaller med eller ligger i nær tilknytning til kartlagte naturverdier. *Statlige planretningslinjer for klima og energi* er svært tydelige på at nedbygging av karbonrike arealer skal unngås så langt som mulig. Ifølge retningslinjene skal UFF-rammeverket legges til grunn når et tiltak kan ha negativ klimaeffekt, jf. punkt 4.3 bokstav c, og alternative arealer skal vurderes og konsekvenser skal belyses, jf. punkt 4.3 bokstav e.

Vi forventer at en statlig plan følger opp retningslinjene, og at klimagassutslipp fra endret arealbruk for de ulike alternative plasseringene er en del av konsekvensutredningen. Dette må inkludere all arealbruksendring, også for infrastrukturtiltak og perimetersikring. Samlet beregnet klimagassutslipp fra arealbruksendringer, bygge- og anleggsfase og driftsfase må legges til grunn som del av vurderingen og endelig valg av plassering av anlegg og infrastruktur innenfor planavgrensningen.

For slike store utbyggingsområder bør det vurderes om det kan tilrettelegges for fornybar energiproduksjon i tilknytning til strukturene som planlegges oppført, jf. statlige planretningslinjer for klima og energi punkt 4.3 bokstav h. Utbyggingen av et nytt industriområde vil kreve tilgang til betydelige mengder energi og utbygging av ny infrastruktur. Det er viktig at valg av energikilder og løsninger vurderes opp mot mål om å redusere klimagassutslipp.

Støy og luftkvalitet

Det er viktig å sikre at befolkningen ikke blir utsatt for forurensning, dårlig luftkvalitet og støy. Planleggingen bør sikre at ny utbygging ikke fører til at eksisterende bebyggelse blir utsatt for støy og forurensning, jf. *Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2023–2027*.

Støyhensyn for eksisterende støyømfintlig bebyggelse må ivaretas i tråd med Klima- og miljødepartementets retningslinje for støy i arealplanlegging T-1442/2021. Det må utarbeides støy- og støvanalyser som dokumenterer at støy- og støvgrensene kan overholdes i henhold til regelverkene, og om det eventuelt er nødvendig med avbøtende tiltak. Tiltakene må i så fall sikres i plankart og bestemmelsene til reguleringsplanen.

Anleggsperioden kan medføre ulemper for omgivelsene i form av støy- og støvutslipp, samt ulemper fra transport med tunge kjøretøyer. Transport til og fra anlegget kan også føre til ulemper for andre trafikanter, særlig med tanke på gående og syklende langs adkomstveien. Dette bør vurderes nærmere, spesielt med tanke på trafiksikkerhet for barn og myke trafikanter i området. Vi viser i denne forbindelse til Rikspolitiske retningslinjer for barn og unges interesser punkt 5 bokstav a.

Når det gjelder utredning av samlet belastning av støy, peker vi spesielt på støy fra havneaktiviteter, slik at man håndterer dette samlet med belastning fra annen industri som bruker/vil bruke havnen.

Grunnforurensning og massehåndtering

Det er registrert grunnforurensning innenfor planområdet, og vi legger til grunn at forurenset grunn kartlegges og håndteres i henhold til forureningsforskriften kapittel 2.

Miljødirektoratet anbefaler generelt at det ikke bygges næringsbygg (f.eks. kontorer, industri, lager) på nedlagte deponier hvor det er gassdannelse eller i randsonen til disse deponiene. Helsemyndighetene støtter denne anbefalingen. Dersom det likevel planlegges å bygge på eller i randsonen av deponiområder i Oredalen, må det kunne dokumenteres at dette er helse- og



miljømessig forsvarlig. Vi viser i den sammenheng til Miljødirektoratets [veiledningsmaterie](#)ll for etablering av bygg på eller ved nedlagte deponier.

Ifølge planprogrammet skal det utarbeides en massehåndteringsplan, og vi legger til grunn at det skal avsettes nødvendig areal for mellomagring og sortering av masser innenfor planområdet. Bestemmelsene må inneholde rekkefølgekrav for avslutning og opprydning av mellomlageret. Før etableringen må det utarbeides en miljørisikovurdering som tar for seg alle hendelser/forhold som kan gi støy- og støvulemper eller forurensning til vann, grunn og grunnvann. Denne vil kunne danne grunnlag for behovet for en tillatelse etter forurensningsloven. Håndtering (inkludert mellomagring) og bearbeiding av masser (næringsavfall) kan kreve tillatelse etter forurensningsloven dersom det medfører fare for forurensning eller virker skjemmende.

Matsikkerhet og landbruksinteresser

Nasjonal jordvernstrategi angir at nasjonal omdisponering av dyrka mark skal begrenses til under 2000 dekar per år innen 2030. Dette er et ambisiøst mål som forutsetter at det utvises en svært restriktiv praksis for omdisponering av dyrka jord i arealplanleggingen. Omdisponering av dyrka mark bør bare vurderes i tilfeller hvor samfunnsnyttene er svært stor, og hvor det ikke foreligger realistiske alternativer til omdisponering. Det er et viktig prinsipp at det skal vurderes alternativer når et planforslag legger opp til omdisponering av verdifulle jordressurser. Vi forventer at ressurspyramiden legges til grunn i vurderingen, og at alternativer som ikke berører dyrka mark gis prioritet dersom det foreligger realistisk gjennomførbare alternativer.

Planavgrensningen omfatter arealer med både dyrka og dyrkbar jord, og i planprogrammet står det at eventuelle inngrep i slike arealer skal vurderes opp mot nasjonale mål om å begrense nedbygging, jf. nasjonal jordvernstrategi (2023). Landbruk er ikke listet opp som eget utredningstema for konsekvensutredningen i planprogrammet, men jordbruk (dyrka mark, dyrkbar mark og innmarksbeite) og utmark (blant annet utmarksbeite) inngår i utredningstemaet naturressurser. Dersom det er umulig å unngå omdisponering av dyrka mark, må det utarbeides en matjordplan for å sikre ivaretagelse av jordressursene. Vi anbefaler [Veileder til matjordplan](#) og [Jordmasser – fra problem til ressurs](#). En nasjonal veileder for matjordplan er for tiden under utarbeidelse.

Videre minner vi om at matsikkerhet også er viktig i beredskapssammenheng. Vi viser til [Meld. St. 9 \(2024-2025\)](#) Totalberedskapsmeldingen og [Meld. St. 11 \(2023-2024\)](#) Strategi for åuka sjølvforsyning av jordbruksvarer og plan for opptrapping av inntektsmulighetene i jordbruket.

Friluftsliv og landskap

Det meste av planområdet er registrert som viktig eller svært viktig friluftslivsområde med ganske stor brukerfrekvens blant lokale innbyggere i kommunen. Vi ber om at det legges vekt på friluftslivshensyn, med ivaretagelse av eventuelle stier, løyper og større sammenhengende forbindelser i området. Det er viktig at bruken av området kartlegges, og at det tilrettelegges godt for medvirkning for brukergrupper, lag og foreninger. I planarbeidet må det være et mål å opprettholde mest mulig tilgjengelighet til friluftsområdene, og minimere barrierevirkninger ved plassering av anlegg og infrastruktur.

Det er viktig at landskap oppgis som utredningstema i planprogrammet, og at anleggets nær- og fjernvirkninger skal synliggjøres gjennom visualiseringer fra ulike synsvinkler. Landskap omfatter alle naturgitte og menneskeskaptede egenskaper ved et område, det vil si naturverdiene, naturressursene, kulturmiljøet, friluftslivet og de fysiske omgivelsene en kan se og oppleve på et sted. I tillegg rommer begrepet måten vi oppfatter et område på og verdiene vi gir det. [Europarådets landskapskonvensjon](#) forplikter oss til å legge vekt på og ta hensyn til landskapet i all planlegging.



Landskapet er relativt kupert, og i planprogrammet kommer det fram at høyder varierer mellom 75 og 290 meter over havet. Etablering av produksjonsanlegget vil medføre store inngrep i terrenget og vesentlig endre landskapet. Anlegget må så langt det er mulig tilpasses formen på landskapet, vegetasjonen, naturmangfoldet, kulturmiljø, m.m. En samlet utbygging vil ofte føre til mindre nedbygging av natur og gi bedre landskapstilpasning enn en utbygging der bygg og funksjoner ligger spredt. Vi legger til grunn at landskapstilpasning vil være en del av vurderingsgrunnlaget for valg mellom alternative plasseringer av anlegget. Det bør i den forbindelse utarbeides illustrasjoner over tenkt utbygging sett fra ulike retninger og som viser maksimal utnyttelse innenfor rammene av planen.

Barn og unge – medvirkning

Det fremgår av plan- og bygningslovens formålsbestemmelse § 1-1 at hensynet til barn og unges oppvekstvilkår skal ivaretas i planleggingen og kravene til det enkelte byggetiltak. Barn og unge er avhengige av at andre ivaretar deres interesser i plan- og byggesaker, og det er derfor særlig viktig at det gjennomføres tilstrekkelig med medvirkningsaktiviteter der de informeres og involveres. Det planlagte anlegget får stor medieoppmerksomhet og er av en type som kan skape flere spørsmål og bekymringer hos barn og unge enn mange andre utbyggingsprosjekter. Dette bør hensyntas i planprosessen, og det er positivt at det legges opp til samarbeid med Asker kommune om medvirkningsaktiviteter for barn og unge.

Følgende statlige planretningslinjer ser ut til å være relevante føringer for planarbeidet:

- Statlige planretningslinjer for arealbruk og mobilitet (2025)
- Statlige planretningslinjer for klima og energi (2024)
- Statlige planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen langs sjøen (2021)
- Rikspolitiske retningslinjer for å styrke barn og unges interesser i planleggingen (1995)

Vi anbefaler nettsidene www.planlegging.no og [Miljøstatus](#). Vi vil komme tilbake til saken når planen er på offentlig ettersyn, og vurdere om de nasjonale og regionale hensynene er fulgt opp. I forkant av offentlig ettersyn anbefaler vi også at Forsvarsbygg vurderer å legge til rette for ytterligere medvirkning og informasjon om planarbeidet for lokale og regionale myndigheter.

Med hilsen

Karsten Butenschøn
avdelingsdirektør
klima- og miljøvern avdelingen

Eli Kristin Nordsiden
seksjonssjef

Dokumentet er elektronisk godkjent

Medsaksbehandlere:

Ingerid Marie Lorentzen Norum (klima og plan), 32266864
Øystein Røsok (naturforvaltning), 22003640
Anine Jensen (samfunnssikkerhet- og beredskap), 69247510
Martina Vestgård (industri, forurensning og avfall), 69247517
Lise Økland (vannmiljø og forurensning), 32266804



Kopi til:

Asker kommune	Katrineåsveien 20	3440	RØYKEN
Akershus fylkeskommune	Postboks 1200 Sentrum	0107	OSLO
Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE)	PB 5091 Majorstuen	0301	OSLO
Kystverket	Postboks 1502	6025	ÅLESUND
Fiskeridirektoratet	Postboks 185 sentrum	5804	BERGEN
Statens Vegvesen	Postboks 1010 Nordre Ål	2605	LILLEHAMMER